

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu, dne 16.6.2004
COM(2004) 353 konečné znění

SDĚLENÍ KOMISE

Věda a technologie, klíč k budoucnosti Evropy – Orientace podpory výzkumu v Unii

1. LISABON A VÝZKUM

1.1. Evropský výzkumný prostor a „cíl 3 %“

1. Vědecký výzkum, technologický rozvoj a inovace jsou jádrem znalostní ekonomiky, klíčovým faktorem růstu, konkurenceschopnosti podniků a zaměstnanosti. Z toho důvodu učinila Komise ve svém Zprávě o budoucím finančním rámci Unie¹ z posílení evropského výzkumného úsilí významný cíl tím, že navrhla zvýšit rozpočet Unie na výzkum: při zahrnutí všech aktivit² by se měl zdvojnásobit.
2. Projekt Evropského výzkumného prostoru, který byl zahájen na Evropské radě v Lisabonu v březnu 2000, stanovil pro evropský výzkum referenční rámec. Při zasedání Evropské rady v březnu 2002 si Unie stanovila za cíl zvýšit úsilí evropského výzkumu do roku 2010 na úroveň výdejů ve výši 3 % HDP (hrubého domácího produktu) Unie s tím, že 2/3 by pocházelo ze soukromých investic a 1/3 z veřejného sektoru: se 2% HDP se Unie v současnosti řadí za Spojené státy (2,8%) a Japonsko (více než 3 %).
3. Pro dosažení cílů, stanovených v Lisabonu, je nezbytně nutné posílit výzkumné úsilí na čistě evropské úrovni.

1.2. Posílit evropské úsilí v oblasti výzkumu

4. Výzkum je čím dále tím dražší z důvodů jeho rostoucí složitosti: za posledních 20 let se náklady na vývoj jednoho léku více než zdvojnásobily, náklady na novou mikroelektronickou součástku se zdesateronásobily. A potřeb na výzkum je mnoho a žádný členský stát na ně nemůže účinně reagovat sám.
5. Evropská průmyslová politika, zejména ve vysoce konkurenčních odvětvích jako jsou informační a komunikační technologie, biotechnologie a nanotechnologie, letectví nebo energetické vodíkové technologie, vyžaduje integraci výzkumného úsilí v evropském měřítku.
6. Aktivity Unie mají uznávanou „evropskou přidanou hodnotu“, která se zrodila z kombinace působení na několika úrovních:
 - Vytvoření „Kritického množství“ zdrojů, zejména v odvětvích rozhodujících pro rozvoj, jakými jsou mikroelektronika, telekomunikace, biotechnologie nebo letectví³ ;
 - Posílení excelence prostřednictvím konkurence na evropské úrovni a nadnárodní spolupráce: například síť NeuroPrions sdružuje 52 laboratoří ve výzkumu přenosné nemoci šílených krav;

¹ „Vybudovat naši společnou budoucnost – Politická výzva a rozpočtové prostředky rozšířené Unie 2007-2013“, COM (2004) 101 ze dne 10.2.2004.

² Tedy včetně akcí v oblasti vesmíru a bezpečnosti.

³ Například projekt zlepšení technik přiblížování a přistávání.

- „Katalyzující“ účinek na národní iniciativy a na zlepšení koordinace aktivit členských států v oblastech, zajímajících některé země (přírodní rizika), nebo týkajících se všech (klimatické změny)⁴.
7. Posílení evropského financování by přispělo k přírůstku na dosažení „cíle 3 %“, který se Unie snaží realizovat prostřednictvím „Akčního plánu“⁵, obsahujícího celou řadu doplňujících opatření, z nichž je většina určena ke stimulaci soukromých investic do výzkumu⁶.
 8. V prvé řadě sloučením spolufinancování Unie s veřejným národním financováním (v některých odvětvích a některých zemích představuje podpora Unie období národních „dodatečného financování“). To vyžaduje, podle definice, že národní financování nebude úměrně snižováno, možnost proti níž hrají jak politické závazky přijaté členskými státy, tak efekt příkladu Unie.
 9. Rostoucí úsilí na evropské úrovni by především vytvářelo efekt mocné a specifické páky na soukromé investice do výzkumu. Evropské podniky investují méně do výzkumu, než jejich američtí a japoňští kolegové. Pokud tak činí, tak je to často mimo Evropu⁷. Finance z Unie je tak mohou pobídnout k většímu investování v Evropě tím, že přispějí:
 - k vytvoření rámce pro velké technologické projekty, které by sdružovaly podniky a univerzity v evropském měřítku, a byly myslitelné pouze na této úrovni;
 - k posílení lidských zdrojů: cíl, koherentní s cílem 3 %, je dovést počet výzkumných pracovníků v Evropě na 8 z 1000 aktivních osob (z dnešních 6 z 1000), jako je tomu ve Spojených státech;
 - k vytvoření „pólů excelence“⁸ kritického množství schopného učinit soukromé investice do výzkumu přitažlivé.

⁴ S 2,2 miliony € koordinuje jedna akce v oblasti mapování genů (genomiky) rostlin 12 národních programů, které představují celkem 133 milionů €; odpovídající čísla jsou 2,5 milionů € a 139 milionů € pro akci v oblasti mikro-nanotechnologií.

⁵ „Investovat do výzkumu: akční plán pro Evropu“, COM (2003) 226 ze dne 04.06.2003.

⁶ Opatření v oblasti zdanění výzkumu a inovace, jako například možnost „úvěru poplatků na výzkum“, jejíž použití si lze představit na evropské úrovni.

⁷ Například evropské farmaceutické podniky se snaží shromažďovat své investice do výzkumu ve Spojených státech, zejména kolem velkých univerzit na východním pobřeží.

⁸ Viz Sdělení Komise „Role univerzit v Evropě poznání“, COM (2003) 58 ze dne 05.02.2003.

1.3. **Excelece a inovace, klíče k evropské průmyslové konkurenceschopnosti**

10. Jednou z podmínek realizace programu z Lisabonu v praxi je vznik „evropských pólů excelence“, které budou velmi viditelné, otevřené na mezinárodní úrovni a budou přitahovat nejlepší vědecké pracovníky ze všech zemí. To je podstatné pro to, aby byla posílena role Evropy na světové scéně technického rozvoje a ve výzkumných iniciativách pro řešení globálních problémů. Unie musí napomoci k vytvoření takových center a to podporou excelence pomocí podpory spolupráce a konkurence na evropské úrovni.
11. A dále, Evropa nemá dostatečnou kapacitu schopnou transformovat poznatky do výrobků a služeb, zvláště komerčních, a to takových, které by přinesly komerční úspěch. Evropské společnosti přihlašují každý rok 170 patentů na milion obyvatel, ve srovnání s 400 u amerických společností. A dále obchodní deficit Unie pro High-Tech výrobky je přibližně 23 miliard € každý rok⁹.
12. Unie realizuje v současné době řadu podpůrných aktivit pro výzkum v malých a středních podnicích a pro jejich prospěch; pro rozvoj fondů rizikového kapitálu, vědeckých parků, inkubátorů a regionálních inovačních politik; pro transfer technologií a pro management intelektuálního vlastnictví a patentů. Tyto aktivity musejí být racionalizovány a seskupeny v jeden souvislý celek s kritickým množstvím. Proces zaměřený v tomto duchu bude zahájen v rámci příprav příštího Rámcového programu.

1.4. **Upravit Rámcový program výzkumu Unie**

13. Šestý rámcový program výzkumu Unie 2002-2006 vyvolal širokou mobilizaci. K dnešnímu dni bylo předloženo 28.000 výzkumných návrhů v rámci všech možných aktivit, zapojující 150.000 institucí z 50 zemí. Bylo vytvořeno 200 velkých sítí a zejména nadnárodních výzkumných projektů v oblastech jako jsou „postgenomické“ metody cíleného vývoje léků nebo mikroelektronické součástky v nanometrovém měřítku, a 55 akcí vytvoření sítí pro programy na témata jako jsou bezpečnost potravin nebo vzácné nemoci.
14. Rámcový program je ale obětí svého úspěchu. Tisíce obdržených návrhů, pouze 1 z 5 mohl být podpořen z důvodu nedostatku prostředků. Obzvláště mohlo být financováno pouze necelých 50 % z návrhů, které byly považovány za velice kvalitní¹⁰.
15. Rámcový program musí navíc s pomocí několika nástrojů vyhovět různým potřebám: posílení spolupráce a konkurence; podpora základního výzkumu a průmyslového výzkumu; spontánní projekty a iniciativy vzešlé z politického výběru apod. Přes pokroky, kterých bylo docíleno v poslední době, jako například zjednodušení procedur pro sjednávání kontraktů, mohou být jeho podmínky realizace ještě dále zlepšeny.

⁹ Evropská Komise, Statistika vědy a techniky v Evropě, vydání 2003

¹⁰ V rámci rozpočtu bude provedeno 99,98 % úvěrů závazků a 96,9 % úvěrů plateb.

2. ŠEST HLAVNÍCH CÍLŮ

16. Aby se posílil dopad aktivit Unie, je navrženo, aby byly zaměřeny na šest hlavních cílů. Aby měly příslušné akce při svém zahájení dostatečný účinek, je nutné navýšit rozpočet Unie na výzkum v naznačených proporcích. Finanční prostředky by byly přidělovány v závislosti na třech zásadách: rovnováha mezi současnými a novými aktivitami; mezi výzkumem, majícím za cíl pokrok ve znalostech a jejich průmyslovým použitím; mezi podporou lidských a materiálových zdrojů výzkumu.

2.1. Vytvořit póly excelence spoluprací mezi laboratořemi

17. Programy podpory nadnárodní spolupráce mezi výzkumnými středisky, univerzitami a podniky mají zřetelný dopad na:
- Kvalitu výzkumu v Evropě, k jejímuž zvyšování přispívají a současně zvětšují jeho viditelnost v oblastech klíčových pro rozvoj;
 - Šíření znalostí a výsledků v rámci Unie a schopnost výzkumných pracovníků zapojit se do projektů na vysoké úrovni.
18. S šestým rámcovým programem se škála možností obohatila o další formy, „sítě excelence“ a „integrované projekty“, které tím, že pomáhají rozvoji „evropských pólů excelence“¹¹, umožní vykonávat vliv na strukturalizaci výzkumu v Evropě.
19. Tyto možnosti stejně jako možnosti projektů menšího rozsahu musejí být výzkumníky plně využitelné, a to podle jejich zájmů a potřeb¹². Byl vytvořen „Panel specialistů pro dílčí zhodnocení účinnosti nových nástrojů Šestého rámcového programu“. Ten provádí své hodnocení na základě průzkumu formou dotazníků a slyšení účastníků nebo kandidátů na účastníky programů a předloží v blízké době návrhy.

2.2. Zahájit evropské technologické iniciativy

20. Z iniciativ Komise a průmyslu se zavádí „Technologické platformy“, které v evropském měřítku shromažďují podniky, výzkumné instituce, finanční svět a správní orgány na evropské úrovni s cílem definovat společný program výzkumu, který zmobilizuje kritické množství zdrojů národních i evropských, veřejných i soukromých.
21. Tento přístup byl nebo bude přijímán v odvětvích jako energie (vodíkové technologie, fotovoltaická sluneční energie), doprava (aeronautika), mobilní komunikace, vnořené (embedované) systémy nebo nanoelektronika. Zahrnuje jmenovitě zjištění právních podmínek a předpisů nutných pro realizaci společné výzkumné agendy.

¹¹ Jako síť excelence pro bioenergií, která byla právě zahájena, a která zahrnuje 24 institucí z 13 evropských zemí, nebo evropsky projekt výzkumu na poli nových systémů spalovacích motorů, který sdružuje všechny velké automobilové výrobce.

¹² Například podpora sítě excelence by měla být zajištěna tam, kde jsou schopnost a vůle zapojit téměř institucionálně aktivity malého množství oddělení

22. Program bude možné často realizovat pomocí „Integrovaných projektů“. V omezeném množství případů se zdám že bude vhodné použít „Panevropský“ přístup, zahrnující provedení rozsáhlých „Společných technologických iniciativ“. Rámec, vhodný pro jejich realizaci je rámec struktur vycházející z článku 171 Smlouvy¹³, obzvláště společný podnik.

2.3. Stimulovat kreativitu základního výzkumu soutěžením mezi týmy na evropské úrovni

23. Vytvoření otevřené konkurence a podpora nejlepších jednotlivých výzkumných týmů na evropské úrovni by stimulovalo dynamiku, kreativitu a excelenci evropského výzkumu, při jeho současném zviditelňování. Diskuse o základním výzkumu a „Evropské výzkumné radě“, která byla přenesena na politickou úroveň Komisí ve Sdělení z ledna 2004¹⁴ vyzdvihla následující potřeby:

- zvýšeného úsilí pokud jde o základní výzkum v Evropě, jelikož se stále jasněji prokazuje dopad tohoto typu výzkumu na hospodářské výsledky a průmysl;
- zvýšené podpory této formy výzkumu na evropské úrovni zavedením podpůrného mechanismu pro výzkumné projekty jednotlivých týmů v evropském měřítku.

24. Komise navrhuje takový mechanismus vytvořit. Z projektů, které výzkumní pracovníci vypracovali ze své vlastní iniciativy a na vlastní témata, aniž by byli tematicky jakkoli omezeni, bude vybíráno na základě vědecké kvality („excellence“) podle hodnocení odborných posudků („peer review“)¹⁵ bez podmínky nadnárodní spolupráce.

2.4. Udělat Evropu přitažlivější pro nejlepší výzkumné pracovníky

25. Cílem Unie je upřednostnit rozvoj evropských vědeckých kariér¹⁶ tím, že bude pomáhat na jedné straně udržet výzkumné pracovníky Evropě a na druhé straně sem přilákat ty nejlepší. V kontextu rostoucí konkurence na celosvětové úrovni je třeba posílit aktivity „Marie Curie“ zaměřené k tomuto cíli, a klást přitom důraz na:

- přitážení mládeže k vědě a prvotní vzdělávání výzkumníků podpořením strukturalizace vzdělávání, zejména mezioborového;

¹³ „Společenství může vytvořit společné podniky nebo jinou strukturu potřebnou pro správné provedení výzkumných programů, technologického rozvoje a demonstrace.“

¹⁴ COM (2004) 9 ze dne 14.1.2004.

¹⁵ Podmínky k realizaci této akce, viz bod 5.1.2.

¹⁶ V perspektivě popsané ve Sdělení Komise „Výzkumníci v evropském výzkumném prostoru: profese, rozmanité kariéry“, COM (2003) ze dne 18.07.2003

- roli a postavení ženy ve vědě a výzkumu ;
- transfer znalostí, jmenovitě ve prospěch technologicky nejméně rozvinutých oblastí a malých a středních podniků;
- mezinárodní rozměr vzdělávání a mobility formou zvýšených výměn s jinými částmi světa;
- „celoživotní“ vzdělávání a rozvoj kariéry.¹⁷

2.5. Rozvíjet infrastrukturu výzkumu evropského zájmu

26. S vytvořením Fóra ESFRI¹⁸ byl učiněn důležitý krok v oblasti infrastruktury výzkumu v Evropě. Doposud se aktivita Unie v zásadě omezovala pouze na podporu nadnárodního přístupu k infrastrukturám a na výzkumné projekty s cílem pozvednout úroveň jejich výsledků.
27. Navrhuje se posílit ji vytvořením podmínek podpory pro vybudování a fungování nových infrastruktur evropského zájmu mechanismem, který se používá pro transevropské sítě (TENs¹⁹), a který je založen na modelu použitém pro podporu laseru s volnými elektrony a infrastruktury pro nanoelektroniku v „Evropské iniciativě pro růst“.
28. Tento přístup by byl také přijat na podporu důležitých služeb v Evropském vědeckém společenství: distribuované komunikační infrastruktury (projekty GEANT pro propojení elektronických sítí pro výzkum a architektura GRID), nebo systémy elektronické archivace vědeckých publikací; databáze pro bioinformatiku.

2.6. Posílit koordinaci národních výzkumných programů

29. Úsilí, podniknuté úspěšně v rámci 6. Rámcového programu pro zlepšení koordinace národních výzkumných programů, se musí ještě posílit. To bude zahrnovat zvýšené finanční prostředky, které jsou přiděleny akcím ERA-NET pro vytvoření sítí národních programů, rozšíření finanční pomoci, která se nabízí výzkumným aktivitám, a zvýšené snahy v oblasti vzájemného otevírání se.
30. Účast Unie na národních programech realizovaných společně podle článku 169 Smlouvy²⁰, má za cíl jejich opravdovou integraci. Z příkladu platformy klinických testů pro nemoci spojené s chudobou, zvláště z několika důvodů, je možno odvodit různá poučení. Implementace aktivit založených na článku 169 by měla být jednodušší v oblastech, ve kterých členské státy teprve zahajují programy. Avšak v oblastech, v nichž jsou již vytvořeny národní struktury, přinášejí tyto aktivity největší prospěch. Nabízí se použití následujících modelů:

¹⁷ Podmínky pro provedení této akce najdete v bodě 5.1.2.

¹⁸ ESFRI : Evropské strategické fórum pro infrastrukturu výzkumu.

¹⁹ TENs : Transeuropean Networks (Transevropské sítě).

²⁰ „V realizaci víceletého rámcového programu může Společenství naplánovat spolu s dotyčnými členskými státy podíl na výzkumných a rozvojových programech, které zavedlo několik členských států, včetně podílu na strukturách vytvořených pro realizaci těchto programů“.

- V oblastech, kde členské státy zřetelně projevily ochotu finančně se podílet;
 - Jako nástroj na podporu spolupráce s „variabilní geometrií“ mezi omezenou skupinou členských států;
 - Uchýlení se k neúčinnějším rozhodovacím mechanismům: „balíky“ aktivit, o nichž rozhodne Rada spolu s Evropským parlamentem, nebo „Rámcové předpisy“.
31. Současně s tím se jedná o posílení vztahů mezi evropskými mezivládními organizacemi výzkumu a Unii. V dnešní době mají tyto organizace²¹ možnost účastnit se výzev k předkládání návrhů. Unie by měla být schopna podpořit přímo některé ze svých aktivit, jejichž realizaci by pak Evropa viděla na úrovni Společenství.

3. VÝKONNĚJŠÍ VÝZKUM V RÁMCI CELÉ UNIE

3.1. Využit evropský potenciál na 25 a více

32. Aby se lisabonský program mohl zrealizovat, je třeba dát všem výzkumným institucím rozšířené Unie prostředek k tomu, aby vystoupaly na cestu vedoucí k excelenci. Možnost zúčastnit se projektů s omezenou velikostí a s omezenou spoluprací vynikajících laboratoří z jiných zemí nabídne mladým týmům nebo týmům z méně výkonných institucí prostředek, jak sklízet ovoce z nadnárodní spolupráce při současném získávání zkušeností, umožňujících integraci do komplexních projektů. Mechanismy transferu přidružené k projektům pomohou posílit základnu znalostí všech zemí Unie.
33. V duchu akcí prováděných v posledních letech na podporu center excelence v tehdy kandidátských zemích by měla být vzata v úvahu i možnost posílení excelence a zviditelnění všude tam, kde je to třeba a to pomocí specifických iniciativ pro dotčené regiony a tyto iniciativy měly by zahrnovat opatření vztahující se k lidským zdrojům, výměnám a vzniku sítí, rozvoji přístrojového vybavení a hodnocení.

3.2. Plně využít komplementarity se strukturálními fondy

34. Část strukturálních fondů je přidělena na podporu rozvoje výzkumných kapacit: lokální výzkumné infrastruktury, lidské zdroje, vytváření zprostředkovatelských organizací mezi univerzitami a malými a středními podniky. Návrh reformy kohezní politiky činí z „Lisabonského programu“ jednu z hlavních základů pro intervenci strukturálními fondy v oblasti „Konvergence“ a základnu, která musí být zahrnuta do programů „Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanost“.

²¹ Zejména CERN (Evropská organizace pro jaderný výzkum), EMBO (Evropská organizace pro molekulární biologii), EMBL (Evropská laboratoř molekulární biologie) a ESO (Evropská observatoř pro jižní polokouli), které jsou seskupené spolu s dalšími v EIROfóru.

35. Aby se plně využilo tohoto vývoje, je třeba :
- Posílit komplementaritu využití rozpočtu na výzkum Unie a Strukturálních fondů, zejména v rámci budoucích „Strategických směrnic Unie na soudržnost“;
 - Zvýšit jejich kombinované užití, například přiznáním doplňkového financování Strukturálních fondů, když je výzkumný projekt, spolufinancovaný Rámcovým programem, vedený v oblasti Cíle „Konvergence“.

4. SOUSTŘEDIT SNAHY UNIE DO KLÍČOVÝCH TÉMAT

4.1. Určit témata hlavního evropského zájmu

36. Akce na podporu jednotlivých výzkumných týmů nebo výzkumníků nebudou mít předem stanovená témata. Ve všech ostatních případech je třeba určit témata, pro něž je podpora na evropské úrovni nejpotřebnější: jde o akce založené na výzvách k podávání návrhů projektů ve spolupráci s vědeckou komunitou a průmyslem ; pro technologické iniciativy podle článku 171 v kontaktu na technologické platformy; pro koordinační akce programů, zejména podle článku 169 po předběžném jednání s členskými státy.

4.2. Podpořit politické cíle Unie

37. Témata zasluhující zvláštní pozornost, zejména na poli společného výzkumu, jsou ta, která souvisejí s politikou Unie. Tyto akce budou nadále stimulovat pokrok ve znalostech z oblasti jako je zdraví²², ochrana spotřebitelů, energie, životní prostředí, pomoc rozvoji, zemědělství a rybolov, biotechnologie, informační a komunikační technologie, doprava, vzdělávání a školení, zaměstnanost, sociální politika a ekonomická soudržnost, justice a vnitřní záležitosti²³.

4.3. Dvě nové oblasti pro Unii: vesmír a bezpečnost

38. Dvě nové oblasti pro Unii, kde výzkum hraje klíčovou roli, by měly vytvořit předpoklady pro specifické akce: vesmír a bezpečnost²⁴.

²² Jako nedávný příklad slouží síť excelence v oblasti prevence a kontroly nemocí zvířat, která byla zahájena v rámci Šestáho rámcového programu, nebo integrovaný projekt o dopadu globálních změn na sladkovodní ekosystémy v Evropě.

²³ Jako doplněk vědecké a technické podpory, kterou přímo poskytlo Centrum společného výzkumu (CCR) pro stanovení, zavedení a sledování politiky.

²⁴ Tyto akce by měly být vedeny výlučně jako pomoc pro šest velkých kategorií pro způsoby intervence popsaných v bodu 2, s přihlédnutím ke specifičnosti obou oblastí.

4.3.1. *Pomoci zavést evropskou vesmírnou politiku*

39. V kontextu změn na světové scéně se realizuje Evropská vesmírná politika²⁵. Jejím současným nástrojem je Rámcová dohoda mezi Evropskou komisí a Evropskou vesmírnou Agenturou (ESA). Zahrnuje rozvoj silné vědecké, technické a průmyslové základny.
40. V budoucnosti bude tato politika vycházet z „Evropského vesmírného programu“, jehož výzkum má představovat klíčový prvek s tím, že úsilí bude zaměřeno na:
- technologie výzkumu vesmíru, v oblastech navigace (projekt GALILEO) pozorování Země s cílem sledovat životní prostředí a bezpečnost (systém GMES²⁶) a telekomunikace přes satelity;
 - technologii vesmírné dopravy, která je nezbytná pro zajištění nezávislého přístupu Evropy do vesmíru;
 - vědeckých aktivitách ve vesmíru, například v rámci využití mezinárodní vesmírné stanice a aktivit spojených s průzkumem vesmíru.

4.3.2. *Dát výzkum do služeb bezpečnosti*

41. Bezpečnost je hlavní vývou Evropy: bezpečnost osob a států; dopravy a telekomunikačních sítí čelící organizovanému zločinu a mezinárodnímu terorismu, zvláště pak bioterorismu. Jeho nárůst vyžaduje rozvoj vědomostí v oblasti jeho odhalování, informovanosti, usvědčování a sledování, stejně jako analýza příčin konfliktů.
42. Na začátku roku 2004 byla na toto téma zahájena „přípravná akce“. Jako její pokračování by měl být zaveden „Výzkumný evropský program pro výzkum bezpečnosti“, který bude jasně vymezen a založen na práci evropské skupiny špičkových specialistů. Dotovaný větším množstvím prostředků by pak měl za cíl:
- Zvýšit bezpečnost obyvatelstva na území Evropy například v oblasti civilní ochrany nebo boje proti bioterorismu ;
 - Pomoci Unii s prováděním misí zaměřených na udržení míru, prevenci konfliktů a posílení mezinárodní bezpečnosti, v duchu principů Charty Spojených Národů.

²⁵ COM (2003) 17 ze dne 21.1. 2003 a COM (2003) 673 ze dne 11.11.2003.

²⁶ GMES: Global Monitoring for Environment and Security (Globální monitorování pro životní prostředí a bezpečnost).

5. DĚLAT LÉPE, ABY SE UDĚLALO VÍCE

5.1. Použit nejúčinnější způsoby realizace

43. V souladu s principy, formulovanými ve Sdělení Komise ze dne 10. února²⁷, se bude pro realizaci politiky výzkumu třeba uchýlit k nejúčinnějším způsobům realizace. Cílem je zajistit významné oddělení nárůstu rozpočtu a počtu zaměstnanců v Komisi při současném prohloubení vazeb s národními strukturami.
44. Komise je vůči Radě a Evropskému parlamentu plně zodpovědná za politiku a rozpočet a zajistí tedy vědecké monitorování aktivit způsobem, který se bude měnit podle toho, jak je Komise do procesu zapojena .

5.1.1. Management formou partnerství

45. Management formou partnerství členských států, účastníků výzkumu a Komise by se používal v případech akcí prováděných s cílem posílení soudržnosti veřejného a soukromého výzkumného úsilí stejně jako soudržnosti technologických politik členských států :
- Akce, které jsou vedeny na základě článku 171 Smlouvy: hlavně by se jednalo o „Společné technologické iniciativy“. Pro jejich realizaci se nutně vytváří specifická struktura řízení;
 - Akce vedené na základě článku 169 Smlouvy: vytvoření specifické struktury řízení je možné, ale není povinné.
 - Akce na podporu vytvoření a rozvoje infrastruktur evropského zájmu, realizovaných podle modelu projektů evropských sítí (TEN).
46. Jednou z charakteristik těchto akcí je mobilizace kritického množství prostředků v rámci finančního inženýringu, která zahrnují financování Evropskou investiční bankou (EIB) a národní veřejné i soukromé financování. Přijetím akčních plánů „i2i“ a „Inovace 2010“ zvýšila EIB svou angažovanost v oblasti výzkumu. Aby se využila možnost mobilizovat půjčky u EIB, mohlo by se uvažovat o vytvoření mechanismu evropského garančního nástroje pro velké projekty technologického výzkumu v Rámcovém programu.

²⁷ COM(2004)101 ze dne 10.2.2004.

5.1.2. *Externalizace managementu*

47. Externalizovaný management (outsourcing) může být použit pro podporu jednotlivých výzkumných skupin a výzkumných pracovníků. V obou případech máme co do činění s akcemi, otevřenými celému vědeckému poli, týkajícími se omezeného počtu osob a zahrnujícího velký počet finančních operací o nízkém objemu.
48. Pro konkretizaci myšlenky „Evropské Rady výzkumu“ přicházejí v úvahu různé modely: výkonná kancelář; kancelář Unie klasického typu; specifická struktura (například nadace), založená prostřednictvím článku 171 Smlouvy. Použitý politický proces ji umožní lépe určit a vyhovět následujícím třem základním zásadám: dohled vědeckou komunitou; politická a finanční odpovědnost Komise; komunitární charakter, který zabrání rizikům spojeným s požadavkem „adekvátní návratnosti“

5.1.3. *Management Komise ve vývoji*

49. Management Komise by se využil na podpoření kolaborativního výzkumu z několika důvodů :
- Role Komise v této instituci a pravidelná aktualizace „pracovních programů“, které jsou srdcem těchto iniciativ;
 - Její role pomoci při vytvoření partnerské spolupráce a její uznávaná schopnost zajištění řízení komplexních nadnárodních projektů;
 - Úzká vazba těchto aktivit s politikami Unie.
50. Se 6. rámcovým programem umožnily nové finanční předpisy redukcí účetních operací ve prospěch úkolů dohledu, kontroly a vědeckého sledování. Až se stanou aktivity, které nevyžadují přímé zapojení služeb Komise, budou moci být úkoly sestávající výhradně z exekutivy svěřeny externí struktuře.

5.2. **Zlepšit fungování Rámcového programu**

51. Současně s tím jde o zlepšení zákonného a administrativního prostředí. Cílem je zvýšení transparentnosti procesu hodnocení, zkrácení termínů a minimalizace nákladů na přípravu projektů²⁸.
52. Finanční a administrativní ustanovení musí být zrevidována a zjednodušena ve světle zkušeností a současné praxe. Při navázání na závěry z Panelu pro hodnocení nástrojů 6. rámcového programu, bude v tomto směru začleněn proces, který zapojí uživatele programu a národní výzkumné struktury. Budou znovu prozkoumána finanční pravidla a Komise a Evropskému parlamentu se předloží návrhy v rámci návrhů rozhodnutí Komise pro další Rámcový program a jeho Pravidla účasti.

²⁸ Podle závěrů Evropské rady z jara z března 2004 (bod 26 závěry).

6. VSTŘÍC 7. RÁMCOVÉMU PROGRAMU

53. Směry, předložené v tomto dokumentu musí být předmětem dvojí diskuse: politické v rámci Institucí; mezi účastníky a uživateli výzkumu v Evropě. Na začátku roku 2005 předloží Komise zejména na základě výsledků této dvojí debaty svůj návrh na 7. rámcový program výzkumu Unie. Vedle přesných údajů týkajících se schémat finanční podpory předloží své návrhy na tematické priority výzkumu.